

PATVIRTINTA
Marijampolės profesinio rengimo centro
direktorius 2022 m. kovo 14 d.
įsakymu Nr. V1-41

MARIJAMPOLĖS PROFESINIO RENGIMO CENTRO VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIS NUOSTATOS

1. Marijampolės profesinio rengimo centro (toliau – Marijampolės PRC) vidaus kontrolės politika parengta pagal Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašo (patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195) (toliau – Aprašas) ir Marijampolės PRC vidaus kontrolės tvarkos aprašo (aktuali redakcija) reikalavimus.

2. Vidaus kontrolės politika reglamentuoja Marijampolės PRC vidaus kontrolės tikslus, principus, vidaus kontrolės elementus, kontrolės aplinką, rizikos vertinimą, informavimą ir komunikaciją, stebėseną, vidaus kontrolės analizę ir vertinimą.

3. Atsižvelgiant į nuolat kintančias ekonomines, reguliavimo ir veiklos sąlygas, vidaus kontrolės politikos turinys nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR ĮGYVENDINIMAS

4. Marijampolės PRC vidaus kontrolė – nenutrūkstamas procesas, kurį, siekiant strateginio planavimo dokumentuose numatytų tikslų, įgyvendina Marijampolės PRC vadovybė, struktūriniai padaliniai ir darbuotojai ir yra paremtas Marijampolės PRC rizikos vertinimu.

5. Vidaus kontrolės tikslas – padėti užtikrinti, kad Marijampolės PRC:

5.1. veikla būtų vykdoma teisės aktų, reglamentuojančių Marijampolės PRC veiklą, ir kitų įstatymų, kurių taikymas yra privalomas visiems viešiesiems juridiniams asmenims, nustatyta tvarka;

5.2. turtas būtų saugomas nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;

5.3. veikla būtų vykdoma laikantis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo:

5.3.1. ekonomiškumu, kuris suprantamas kaip minimalus išteklių panaudojimas užtikrinant vykdomos veiklos kokybę;

5.3.2. efektyvumu, kuris suprantamas kaip geriausias naudojamų išteklių ir vykdomos veiklos (kiekio, kokybės ir laiko požiūriu) santykis;

5.3.3. rezultatyvumu, kuris suprantamas kaip nustatytų veiklos tikslų ir planuotų rezultatų pasiekimo lygis;

5.4. teikiama informacija apie finansinę ir kitą vykdomą veiklą būtų patikima, aktuali, išsami ir teisinga.

6. Vidaus kontrolė Marijampolės PRC įgyvendinama atsižvelgiant į Marijampolės PRC veiklos ypatumus (kuriuos lemia Marijampolės PRC organizacinė struktūra, dydis, reguliavimo lygis, rizika, veiklos aplinka, sudėtingumas, veiklos sritis ir kiti ypatumai), laikantis vidaus kontrolės principų, apimant vidaus kontrolės elementus, nustatant Marijampolės PRC direktoriaus, vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pareigas, integruojant vidaus kontrolę į Marijampolės PRC įstaigos veiklą, apimant pagrindinius valdymo procesus (planavimą, atlikimą ir stebėseną), nuolat tobulinant ir keičiant vidaus kontrolę atsižvelgiant į pokyčius.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI

7. Vidaus kontrolė Marijampolės PRC įgyvendinama laikantis šių principų:
- 7.1. tinkamumo – vidaus kontrolė pirmiausia įgyvendinama tose Marijampolės PRC veiklos srityse, kuriose susiduriama su didžiausia rizika;
 - 7.2. efektyvumo – vidaus kontrolės įgyvendinimo sąnaudos neturi viršyti dėl atliekamos vidaus kontrolės gaunamos naudos;
 - 7.3. rezultatyvumo – turi būti pasiekti vidaus kontrolės tikslai;
 - 7.4. optimalumo – vidaus kontrolė turi būti proporcinga rizikai ir neperteklinė;
 - 7.5. dinamiškumo – vidaus kontrolė nuolat tobulinama atsižvelgiant į pasikeitusias Marijampolės PRC veiklos sąlygas;
 - 7.6. nenutrūkstamo funkcionavimo – vidaus kontrolė yra įgyvendinama nuolat.

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

8. Marijampolės PRC direktorius, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose Marijampolės PRC numatytų tikslų, įgyvendina vidaus kontrolę, apimančią šiuos vidaus kontrolės elementus – kontrolės aplinką, rizikos vertinimą, kontrolės veiklą, informavimą ir komunikaciją, stebėseną.

9. Kontrolės aplinką apibūdina šie principai:

9.1. profesinio elgesio principai ir taisyklės – Marijampolės PRC direktorius ir darbuotojai laikosi profesinio elgesio principų ir taisyklių, vengia viešųjų ir privačių interesų konflikto, Marijampolės PRC direktorius formuoja teigiamą darbuotojų požiūrį į vidaus kontrolę (Marijampolės PRC darbo tvarkos taisyklės, Marijampolės PRC etikos kodeksas, Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės);

9.2. kompetencija – Marijampolės PRC siekis, kad darbuotojai turėtų tinkamą kvalifikaciją, pakankamai patirties ir reikiamų įgūdžių savo funkcijoms atlikti, pareigoms įgyvendinti ir atsakomybei už vidaus kontrolę suprasti;

9.3. valdymo filosofija ir vadovavimo stilius – Marijampolės PRC direktorius palaiko vidaus kontrolę, nustato politiką, procedūras ir formuoja praktiką, skatinančią ir motyvuojančią darbuotojus siekti geriausių veiklos rezultatų, prižiūri, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė;

9.4. organizacinė struktūra – Marijampolės PRC patvirtinta valdymo struktūra, kurioje nustatytas pavaldumas ir atskaitingumas, pareigos vykdant Marijampolės PRC veiklą ir įgyvendinant vidaus kontrolę. Organizacinė struktūra detalizuojama pareigybių sąrašė, darbuotojų pareigybių aprašymuose, skyrių nuostatuose;

9.5. personalo valdymo politika ir praktika – Marijampolės PRC formuojama tokia personalo politika, kuri skatintų pritraukti, ugdyti ir išlaikyti kompetentingus darbuotojus.

10. Rizikos vertinimą apibūdina šie principai:

10.1. rizikos veiksnių nustatymas – galimi rizikos veiksniai, turintys įtakos Marijampolės PRC veiklos tikslų siekimui. Marijampolės PRC strateginio planavimo dokumentuose aiškiai išskelti Marijampolės PRC veiklos tikslai padeda tinkamai nustatyti ir įvertinti su jais susijusius rizikos veiksnius. Rizikai nustatyti sudaromas rizikos veiksnių sąrašas;

10.2. rizikos veiksnių analizė – įvertinamas nustatytų rizikos veiksnių reikšmingumas ir jų pasireiškimo tikimybė bei poveikis veiklai;

10.3. toleruojamos rizikos nustatymas – nustatoma toleruojama rizika, kurios valdyti nėra poreikio ar galimybės;

10.4. reagavimo į riziką numatymas – priimami sprendimai dėl reagavimo į reikšmingą riziką, kurios pasireiškimo tikimybė didelė (numatomos priemonės rizikai mažinti iki toleruojamos rizikos). Galimi reagavimo į riziką būdai:

10.4.1. rizikos mažinimas – veiksmai, kuriais siekiama sumažinti rizikos pasireiškimo tikimybę ir (ar) poveikį veiklai iki toleruojamos rizikos. Rizika mažinama nustatant papildomas kontrolės priemones (tobulinant veiklos sričių procesus). Prireikus parengiamas rizikos valdymo planas, numatant jame rizikos mažinimo priemones, jų įgyvendinimo terminus ir atsakingus už priemonių įgyvendinimą darbuotojus;

10.4.2. rizikos perdavimas – rizikos perdavimas trečiosioms šalims (pavyzdžiui, draudžiant ar perkant tam tikras paslaugas);

10.4.3. rizikos toleravimas – rizikos prisiėmimas, kai rizikos pasireiškimo tikimybė ir poveikis veiklai neviršija nustatytos toleruojamos rizikos ir nesiimama jokių veiksmų rizikai mažinti;

10.4.4. rizikos vengimas – Marijampolės PRC veiklos (ar jos dalies) nutraukimas, kai rizikos valdymo priemonėmis neįmanoma sumažinti veiklos rizikos iki toleruojamos rizikos.

11. Kontrolės veiklą apibūdina šie principai:

11.1. kontrolės priemonių parinkimas ir tobulinimas:

11.1.1. įgaliojimų, leidimų suteikimas- užtikrinama, kad būtų atliekamos tik Marijampolės PRC direktoriaus nustatytos procedūros;

11.1.2. prieigos prie turto ir dokumentų kontrolė – sumažinama rizika, kad turtu ir dokumentais naudosis neįgalioti (nepaskirti) asmenys ir kad turtas ir dokumentai bus neapsaugoti nuo neteisėtų veikų;

11.1.3. funkcijų atskyrimas – Marijampolės PRC uždaviniai ir funkcijos priskiriami atitinkamoms darbuotojų pareigybėms, kad darbuotojui (-ams) nebūtų pavesta kontroliuoti visų funkcijų, siekiant sumažinti klaidų, apgaulių ir kitų neteisėtų veikų riziką;

11.1.4. veiklos ir rezultatų peržiūra- periodiškai peržiūrimos veiklos sritys, procesai ir rezultatai, siekiant užtikrinti jų atitiktį Marijampolės PRC tikslams ir reikalavimams, vertinama veikla teisėtumo, ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu, palyginami ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatai su planuotais ir (arba) praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatais;

11.1.5. veiklos priežiūra – prižiūrima Marijampolės PRC veikla (užduočių skyrimas, peržiūra ir tvirtinimas), kad kiekvienam darbuotojui būtų aiškiai nustatytos jo pareigos ir atsakomybė, sistemingai prižiūrimas kiekvieno darbuotojo darbas, prireikus periodiškai už jį atsiskaitoma;

11.2. technologijų naudojimas – parenkama ir tobulinama technologijų veikla (valdymo ir kontrolės mechanizmų, užtikrinančių Marijampolės PRC informacinių technologijų sistemų veiklą bei tinkamą nustatytų veiklos priemonių kontrolę, kūrimas, saugos politikos taikymas, informacinių technologijų įsigijimo, priežiūros ir palaikymo procesų kontrolė ir kita veikla);

11.3. politikų ir procedūrų taikymas – kontrolės veikla įgyvendinama taikant atitinkamas Marijampolės PRC politikas ir procedūras. Vidaus kontrolė reglamentuojama nustatant Marijampolės PRC tikslus, organizacinę struktūrą, veiklos sritis ir vidaus kontrolės procedūras.

12. Informavimą ir komunikaciją apibūdina šie principai:

12.1. informacijos naudojimas – Marijampolės PRC gauna, rengia ir naudoja aktualią, išsamią, patikimą ir teisingą informaciją, atitinkančią jai nustatytus reikalavimus ir palaikančią vidaus kontrolės veikimą;

12.2. vidaus komunikacija – nenutrūkstamas informacijos perdavimas Marijampolės PRC, apimantis visas Marijampolės PRC veiklos sritis ir organizacinę struktūrą. Tiek Marijampolės PRC direktorius, tiek darbuotojai turi būti informuoti apie veiklos rezultatus, pokyčius, riziką ir vidaus kontrolės veikimą. Vidaus informacijos vartotojai turi tarpusavyje keistis informacija:

12.2.1. vidaus komunikacija Marijampolės PRC vyksta bendraujant gyvai, elektroniniu paštu, telefonu, naudojant TEAMS ir kitus komunikacijos kanalus, esant poreikiui rengiami susirinkimai;

12.2.2. Marijampolės PRC tinkamai įgyvendinamas reguliarus darbuotojų ir jų atstovų informavimas ir konsultavimas, vadovaujantis LR darbo kodekso trečiojo skirsnio nuostatomis.

12.3. išorės komunikacija – informacijos perdavimas išorės informacijos vartotojams ir informacijos gavimas iš jų naudojant Marijampolės PRC įdiegtas komunikacijos priemones: vieši pranešimai interneto svetainėje www.mprc.lt, Facebook, Instagram, Youtube.

13. Stebėseną apibūdina šie principai:

13.1. nuolatinė stebėseną ir (ar) periodiniai vertinimai – atliekama reguliari Marijampolės PRC valdymo ir priežiūros veikla ir (ar) atskiri vertinimai, siekiant nustatyti, ar vidaus kontrolė Marijampolės PRC įgyvendinama pagal Marijampolės PRC direktoriaus nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas:

13.1.1. nuolatinė stebėseną integruota į kasdienę Marijampolės PRC veiklą ir atliekama darbuotojams vykdant reguliarią (atitinkamų Marijampolės PRC veiklos sričių) valdymo ir priežiūros veiklą bei kitus veiksmus pagal pavestas funkcijas (atliekant savo pareigas);

13.1.2. periodiniai vertinimai – jų apimtį ir dažnumą lemia Marijampolės PRC rizikos vertinimas ir nuolatinės stebėsenos rezultatai (nustačius tam tikrus veiklos trūkumus). Juos gali atlikti Marijampolės PRC audito vykdytojai ar direktoriaus sudarytos darbo grupės;

13.2. trūkumų vertinimas ir pranešimas apie juos – apie vidaus kontrolės trūkumus Marijampolės PRC, nustatytus nuolatinės stebėsenos ir (ar) periodinių vertinimų metu, turi būti informuotas Marijampolės PRC direktorius ir kiti sprendimus priimančys darbuotojai.

V SKYRIUS FINANSŲ KONTROLĖ

14. Siekiant vidaus kontrolės tikslų, kuriama ir užtikrinama veiksminga Marijampolės PRC vidaus kontrolė, kurios dalis yra finansų kontrolė. Finansų kontrolė atliekama vadovaujantis Marijampolės PRC direktoriaus patvirtintomis finansų kontrolės taisyklėmis (aktuali redakcija), reglamentuojančiomis finansų kontrolės organizavimą Marijampolės PRC ir finansų kontrolę atliekančių darbuotojų pareigas ir atsakomybę, laikantis tokio nuoseklumo- išankstinė finansų kontrolė, einamoji finansų kontrolė, paskesnė finansų kontrolė:

14.1. išankstinės finansų kontrolės paskirtis – priimant arba atmetant sprendimus, susijusius su turto panaudojimu, prieš juos tvirtinant Marijampolės PRC direktoriui, nustatyti, ar ūkinė operacija yra teisėta, ar dokumentai, susiję su ūkinės operacijos atlikimu, yra tinkamai parengti ir ar jai atlikti pakaks patvirtintų asignavimų. Išankstinę finansų kontrolę vykdo vyr. buhalteris;

14.2. einamosios finansų kontrolės paskirtis – užtikrinti, kad tinkamai ir laiku būtų vykdomi Marijampolės PRC direktoriaus priimti sprendimai dėl turto panaudojimo, lėšos ir materialinės vertybės būtų naudojamos pagal paskirtį, tinkamai saugomos ir įtrauktos į apskaitą. Einamoji kontrolė atliekama lėšų naudojimo metu. Einamąją kontrolę vykdo buhalterijos darbuotojai;

14.3. paskesnės finansų kontrolės paskirtis – nustatyti, kaip yra įvykdyti Marijampolės PRC direktoriaus priimti sprendimai dėl turto panaudojimo. Paskesnė finansų kontrolė atliekama po sprendimų dėl ūkinių operacijų ar išipareigojimų tretiesiems asmenims įvykdymo, panaudojus lėšas. Šios kontrolės metu tikrinami jau atlikti susiję veiksmai, siekiant nustatyti, ar teisėtai ir pagal paskirtį panaudotos lėšos ir materialinės vertybės, ar nebuvo įstatymų pažeidimų, piktnaudžiavimų. Paskesnę kontrolę vykdo Marijampolės PRC direktorius.

15. Marijampolės PRC apskaitą organizuoja pats. Už finansų kontrolės organizavimą atsakingas Marijampolės PRC direktorius. Pagrindinės pareigos ir atsakomybė yra nustatytos pareigybių aprašymuose ir Finansų kontrolės taisyklėse. Vykdoma periodinė finansų kontrolės priežiūra. Darbuotojai, atsakingi už finansų kontrolę, paskirti Marijampolės PRC direktoriaus įsakymu.

VI SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

16. Marijampolės PRC vidaus kontrolės dalyvių pareigos ir atsakomybė nustatytos Marijampolės PRC darbuotojų pareigybių aprašymuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose Marijampolės PRC teisės aktuose, reglamentuojančiuose darbuotojų pareigas ir atsakomybę.

17. Marijampolės PRC direktorius, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose Marijampolės PRC numatytų tikslų, organizuoja vidaus kontrolės kūrimą, įgyvendinimą ir tobulinimą Marijampolės PRC:

17.1. paskiria vidaus kontrolės politikos rengėją (-us) ir (arba) rengimą koordinuojančius darbuotojus;

17.2. prižiūri vidaus kontrolės politikos rengimo procesą;

17.3. paskiria vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančius darbuotojus;

17.4. nustato Marijampolės PRC vidaus kontrolės politiką pagal Įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas;

17.5. užtikrina, kad būtų pašalinti vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų ir Marijampolės PRC audito vykdytojų nustatyti vidaus kontrolės trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai;

17.6. užtikrina, kad kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė ir vertinimas, atsižvelgiant į vidaus kontrolės stebėsenos rezultatus.

18. Vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą Marijampolės PRC ir jos atitiktį Marijampolės PRC direktoriaus nustatytai vidaus kontrolės politikai, atlikdami nuolatinę stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą. Jie teikia Marijampolės PRC direktoriui informaciją apie vidaus kontrolės ir rizikos valdymą, vidaus kontrolės politikos įgyvendinimo trūkumus ir rizikos veiksnius.

VII SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

19. Marijampolės PRC direktorius užtikrina, kad kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, kurios metu būtų įvertinami Marijampolės PRC veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė Marijampolės PRC įgyvendinama pagal Marijampolės PRC direktoriaus nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pateikta informacija, vidaus ir kitų auditų rezultatai ir numatomos vidaus kontrolės tobulinimo priemonės.

20. Marijampolės PRC vidaus kontrolė vertinama:

20.1. labai gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, vidaus kontrolės trūkumų nerasta;

20.2. gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, neturinčių neigiamos įtakos Marijampolės PRC veiklos rezultatams;

20.3. patenkinamai – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką Marijampolės PRC veiklos rezultatams;

20.4. silpnai – jei ne visa rizika yra nustatyta, nevykdomas rizikos valdymas ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką Marijampolės PRC veiklos rezultatams.

21. Vidaus kontrolė Marijampolės PRC nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).

22. Marijampolės PRC įdiegta kokybės vadybos sistema (ISO 9001:2015 standartas) padeda efektyviau atlikti Marijampolės PRC vidaus kontrolės analizę ir vertinimą.

VIII SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKOS KEITIMAS (TOBULINIMAS)

23. Marijampolės PRC vidaus kontrolės politika keičiama (tobulinama) atsižvelgiant į nuolat kintančias Marijampolės PRC ekonomines, reguliavimo ir veiklos sąlygas, t. y. pasikeitus Marijampolės PRC veiklą reglamentuojantiems teisės aktams, pasikeitus Marijampolės PRC struktūrai, pasikeitus Marijampolės PRC tvarkų aprašams, darbo reglamentams, politikoms ir kt., pasikeitus darbuotojų etatų sąrašui, pasikeitus atsakingiems asmenims ir kt. Dėl šių priežasčių vidaus kontrolės politikos turinys nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas.

IX SKYRIUS INFORMACIJOS APIE VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMĄ TEIKIMAS

24. Marijampolės PRC direktorius, atsiskaitydamas už vidaus kontrolės įgyvendinimą įstaigoje, kiekvienais metais teikia informaciją apie vidaus kontrolės už praėjusius metus įgyvendinimą.

25. Teikiama ši informacija:

25.1. ar Marijampolės PRC nustatyta vidaus kontrolės politika veiksminga;

25.2. kaip Marijampolės PRC kuriama ir įgyvendinama vidaus kontrolė, atitinkanti vidaus kontrolės principus ir apimanti visus vidaus kontrolės elementus;

25.3. ar atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, įvertinami Marijampolės PRC veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams;

25.4. ar pašalinti vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų, vidaus auditorių ir kitų Marijampolės PRC audito vykdytojų nustatyti vidaus kontrolės trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai;

25.5. Marijampolės PRC vidaus kontrolės vertinimas.

26. Informacija apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Marijampolės PRC teikiama Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai nurodytu informacijos teikimo terminu.

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Visi už vidaus kontrolę atsakingi asmenys privalo laiku ir kokybiškai atlikti savo pareigas, siekti, kad vidaus kontrolė būtų veiksminga.

28. Marijampolės PRC darbuotojai, pastebėję šios politikos pažeidimus, privalo apie juos informuoti direktorių.

29. Marijampolės PRC darbuotojai turi teisę teikti direktoriui siūlymus dėl Politikos nuostatų tobulinimo.

30. Už šioje Politikoje nustatytų pareigų nesilaikymą asmenys atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
